

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת זבחים דף י"ב of דף י"ב
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes regarding
הפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר שלא לשמו
If a פסח was Shechted on the morning of י"ד, does the Korban become Pasul or not?

The question of
פסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו
Whether a פסח can be brought as a פסח before הצות on the morning of י"ד?

Several applications of דיחוי
Once an animal is disqualified as a Korban, it remains disqualified even when the reason for the disqualification is gone.

דיחוי מעיקרא
If the animal was disqualified before it was designated, there is a Machlokes whether דיחוי applies.

A

הפסח ששחטו
שחרית בארבעה עשר
שלא לשמו

פסח ששחטו
שחרית בארבעה עשר
לשמו

דיחוי

דיחוי מעיקרא

B

נראה ונדחה
If the animal was fit to be brought at the time it was designated and then became disqualified afterward, all agree that דיחוי applies.

אין מחוסר זמן לבו ביום
And
לילה אין מחוסר זמן
One can designate a Korban before its time, on the same day, and even on the evening before the day that the Korban will become eligible.

The Machlokes regarding
עולה שלא לשמו
פסול
If an עולה was brought שלא לשמו, does the Korban become Pasul or not?

B

נראה ונדחה

אין מחוסר זמן לבו ביום
לילה אין מחוסר זמן

עולה שלא לשמו
פסול

1 So, let's review ...

Zugt Di Mishnah:

הפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר שלא לשמו

If a פסח was Shechted לשמו in the morning of י"ד

ניסן, there is a Machlokes

רבי יהושע מכשיר

כאילו נשחט בשלשה עשר

holds the Korban is Kosher, because since the Shechitah was done before חצות, when one cannot bring a פסח, the Korban is still considered a שלמים, as it was on the 13th day or before, for which כשר.

While

בן בתירא פוסל

כאילו נשחט בין הערבים

holds the Korban becomes Pasul, because the Shechitah is considered as if it was done after חצות when one CAN bring a פסח, and the Korban is considered a פסח for which פסול.

1

מלך

הפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר
שלא לשמו

If a פסח was Shechted לשמו
in the morning of ניסן

ק בתירא:

פוסל

כאילו נשחט
בין הערבים

Because the Shechitah
is considered as if
it was done after חצות
when one CAN
bring a פסח,
and the Korban
is considered a פסח
for which לשמו פסול

רבי יהושע:

מכשיר

כאילו נשחט
בשלשה עשר

Since the Shechitah
was done before חצות,
when one cannot
bring a פסח,
the Korban is still
considered a שלמים,
as it was on the day before,
for which לשמו כשר

The Gemara offers two approaches
to ק בתירא's reasoning...

2 The Gemara offers two approaches to בן בתירא's reasoning 1.

1. רבי אלעזר אמר רבי אושעיא מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו דכוליה יומא זימניה הוא בן בתירא holds that a פסח can be brought all day long, even in the morning of ניסן י"ד, and therefore, the Korban was actually a פסח for which לשמו פסול הוא.

And accordingly, the Pasuk in בא פרשת that states ושחטו אותו בין הערבים The words בין הערבים must be interpreted as בין שני ערבים The time to bring the פסח קרבן is on the whole day of י"ד which is between the two nights of ניסן י"ד and ניסן ט"ו.

And the Pasuk in ראה פרשת that states שם תזבח את הפסח בערב Comes to teach the Halachah of יאחר דבר If the פסח was not brought before חצות, it is postponed until after the הערבים של בן הערבים is brought first, and then they bring the פסח.

The Gemara however brings proof that בין הערבים cannot be interpreted as בין שני ערבים, between the two nights. Rather בין הערבים means noon and night, משינטו צללי ערב After חצות, after noon, when the sun begins to move downward, and the shadows start to become longer.

2

1
רבי אלעזר אמר רבי אושעיא:
מכשיר היה בן בתירא
בפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו
דכוליה יומא זימניה הוא
 בן בתירא holds that a פסח can be brought all day long, even in the morning of ניסן י"ד, and therefore, the Korban was actually a פסח for which לשמו פסול הוא

פולת קא:
ושחטו אותו בין הערבים
 The words בין הערבים must be interpreted as **בין שני ערבים**
 The time to bring the פסח קרבן is on the whole day of ניסן י"ד, which is between the two nights of ניסן י"ד and ניסן ט"ו

פולת קא:
שם תזבח את הפסח בערב
 Comes to teach the Halachah of **יאחר דבר**
 If the פסח was not brought before חצות, it is postponed until after the הערבים של בן הערבים is brought first, and then they bring the פסח

X
 The Gemara however brings proof that בין שני ערבים cannot be interpreted as בין הערבים
 Rather בין הערבים means noon and night, **משינטו צללי ערב**
 After חצות when the sun begins to move downward, and the shadows start to become longer

3 Therefore, רבי יוחנן explains as follows:
 פוסל היה בן בתירא
 בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית
 בין לשמו בין שלא לשמו
 הואיל ומקצתו ראוי
 holds a פסח קרבן cannot be brought in the morning
 of ניסן, and it becomes Pasul, either way;
 לשמו
 פסול
 Because the פסח זמן קרבן begins only after חצות; and even
 שלא לשמו
 פסול
 Because it's considered a פסח, not a שלמים, because on this
 day the Korban will become eligible to be a פסח, for which
 שלא לשמו פסול

3

②

Therefore, רבי יוחנן explains as follows:
פוסל היה בן בתירא
בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית
בין לשמו בין שלא לשמו
הואיל ומקצתו ראוי
 holds a פסח קרבן cannot be brought
 in the morning of ניסן,
 and it becomes Pasul, either way;

שלא לשמו פסול	לשמו פסול
Because it's considered	Because the
a פסח, not a שלמים,	זמן קרבן פסח
because on this day	begins only
the Korban will become	after חצות
eligible to be a פסח,	
for which שלא לשמו פסול	

4 The Gemara asks
 א"כ פסח כשר לבן בתירא היכי משכחת לה
 If so, according to בן בתירא a Pesach can never become
 Kosher because there is an issue of
 דיחוי
 Once something is disqualified as a Korban, it remains
 disqualified even when the reason for the disqualification
 is gone.

4

?

א"כ פסח כשר לבן בתירא
היכי משכחת לה
 If so, according to בן בתירא
 a Pesach can never become Kosher
 because there is an issue of
דיחוי
 Once something is disqualified as a Korban,
 it remains disqualified even when
 the reason for the disqualification is gone

Rashi explains;
 According to the חכמים
 there is no issue of דיחוי, because

ובזמנו	עד זמן שחיטתו
חזי לפסח	חזי לשלמים

However, according to בן בתירא
 אי דאפרשיה האידנא
 דחוי מעיקרו הוא
 If the פסח was designated on the morning of ניסן, the
 דיחוי takes effect immediately, because at this time it is
 disqualified for both לשמו and שלא לשמו, as explained
 earlier.

ואי דאפרשיהו מאתמול
 נראה ונדחה הוא
 And if the פסח was designated on the previous day ניסן,
 when it was eligible for שלא לשמו as שלמים, nevertheless,
 דיחוי will take effect on the following morning ניסן,
 because it becomes disqualified for both לשמו and שלא
 לשמו?

And Rashi explains;
 According to the חכמים there is no issue of דיחוי, because
 עד זמן שחיטתו חזי לשלמים
 ובזמנו חזי לפסח
 The פסח קרבן is always eligible:
 Before חצות, in the morning of ניסן, the פסח is eligible
 לשמו as שלמים;
 After חצות, in the afternoon of ניסן, the פסח is eligible
 לשמו as a פסח קרבן.

However, according to בן בתירא
 אי דאפרשיה האידנא
 דחוי מעיקרו הוא
 If the פסח was designated on the morning of ניסן, the
 דיחוי takes effect immediately, because at this time it is
 disqualified for both לשמו and שלא לשמו, as explained
 earlier.

ואי דאפרשיהו מאתמול
 נראה ונדחה הוא
 And if the פסח was designated on the previous day ניסן,
 when it was eligible for שלא לשמו as שלמים, nevertheless,
 דיחוי will take effect on the following morning ניסן,
 because it becomes disqualified for both לשמו and שלא
 לשמו?

5 The Gemara offers three explanations

1.

תהא רבי אבהו says

תהא לאחר חצות

Indeed, only if the קרבן פסח is designated after חצות, would it be Kosher, and there is no דיהוי because it was eligible לשמו.

2.

אפילו תימא מצפרא says

אפילו תימא מצפרא

אין מחוסר זמן לבו ביום

Even if the קרבן פסח was designated in the morning of י"ד

before חצות, it would be Kosher, and there is no דיהוי

because since the הפרשה is on the same day that the

Korban will become eligible, we consider that the Korban was already eligible during הפרשה.

5

The Gemara offers three explanations

1

תהא רבי אבהו says

תהא לאחר חצות

Indeed, only if the קרבן פסח is designated after חצות, would it be Kosher, and there is no דיהוי because it was eligible לשמו

2

אפילו תימא says

אפילו תימא מצפרא

אין מחוסר זמן לבו ביום

Even if the קרבן פסח was designated in the morning of י"ד before חצות, it would be Kosher, and there is no דיהוי because since the הפרשה is on the same day that the Korban will become eligible, we consider that the Korban was already eligible during הפרשה

6

3.

אפילו תימא מאורתא
לילה אין מחוסר זמן

Even if the פסח was designated during the night of י"ד it would be Kosher, and there is no דיחוי, because since the הפרשה was in the evening of the day that the Korban will become eligible, we consider it ראוי during הפרשה.

And we derive this through a contradiction in the following Pasuk:

The Pasuk begins with

והיה שבעת ימים תחת אמו

Which implies

שבעת ימים

הא לילה חזי

Only during the first seven days is a newborn animal disqualified for a Korban, but on the following night of the eighth day the animal becomes eligible.

But then the Pasuk continues

ומיום השמיני והלאה ירצה

Which implies

ומיום השמיני

הא לילה לא חזי

Only on the morning of the eighth day does the animal become eligible, but on the previous night of the eighth day, the animal is disqualified?

Therefore, רבי אפטוריקי reconciles the two

הא כיצד

לילה לקדושה

ויום להרצאה

On the night before the eighth day, the animal can be designated as a Korban, and on the following morning, the animal can be brought as a Korban.

And even though during the night the animal is still disqualified for a Korban, the animal can be designated, because

לילה אין מחוסר זמן

=====

6

3

רבי אפטוריקי says

אפילו תימא מאורתא
לילה אין מחוסר זמן

Even if the פסח was designated during the night of י"ד

it would be Kosher, and there is no דיחוי, since the הפרשה was in the evening of the day that the Korban will become eligible, we consider it ראוי during הפרשה

And we derive this through a contradiction in the following Pasuk:

...ומיום השמיני

והלאה ירצה

Which implies

ומיום השמיני

הא לילה לא חזי

Only on the morning of the 8th day does the animal become eligible, but

on the previous night of the eighth day, the animal is disqualified

והיה שבעת ימים

תחת אמו

Which implies

שבעת ימים

הא לילה חזי

Only during the first 7 days is a newborn animal disqualified for a Korban, but

on the following night of the eighth day the animal becomes eligible

רבי אפטוריקי reconciles the two

הא כיצד

ויום להרצאה

On the following morning, the animal can be brought as a Korban

לילה לקדושה

On the night before the eighth day, the animal can be designated as a Korban

And even though during the night the animal is still disqualified for a Korban, the animal can be designated, because

לילה אין מחוסר זמן

7 The Gemara proceeds with several applications of דיחוי:

1.

אכל חלב והפריש קרבן
והמיר דת וחזר בו

If a person ate forbidden fats and set aside a קרבן חטאת, but in the interim he became a מומר, an apostate, who is disqualified to bring a Korbán, even if he later did תשובה, the Korbán remains disqualified, because

הואיל ונדחה ידחה

Since while the owner was a מומר the Korbán could not be brought, it remains פסול forever.

2.

Similarly

אכל חלב והפריש קרבן
ונשתטה וחזר ונשתפה

If a person ate חלב and set aside a קרבן חטאת, but in the interim he became insane and disqualified to bring a Korbán, even if he later became sane, the Korbán remains disqualified, because

הואיל ונדחה ידחה

The Gemara inquires

3.

אכל חלב והפריש קרבן
והורו בית דין שחלב מותר וחזרו בהן
מהו

What is the Halachah if a person ate חלב and set aside a קרבן חטאת, but in the interim בית דין erroneously ruled that חלב is permitted and there was no obligation for a קרבן חטאת, and they then retracted, does the Korbán remain disqualified or not?

7

The Gemara proceeds...

Several applications of

דיחוי

1

**אכל חלב והפריש קרבן
והמיר דת וחזר בו**

If a person ate forbidden fats and set aside a קרבן חטאת, but in the interim he became a מומר, who is disqualified to bring a Korbán, even if he later did תשובה, the Korbán remains disqualified because

הואיל ונדחה ידחה

Since while the owner was a מומר the Korbán could not be brought, it remains פסול forever

2

**אכל חלב והפריש קרבן
ונשתטה וחזר ונשתפה**

If a person ate חלב and set aside a קרבן חטאת, but in the interim he became insane and disqualified to bring a Korbán, even if he later became sane, the Korbán remains disqualified because

הואיל ונדחה ידחה

3

**אכל חלב והפריש קרבן
והורו בית דין שחלב מותר וחזרו בהן
מהו?**

What is if a person ate חלב and set aside a קרבן חטאת, but in the interim בית דין erroneously ruled that חלב is permitted and there was no obligation for a קרבן חטאת, and they then retracted Does the Korbán remain disqualified or not?

8 And the Gemara concludes, that in this case דיחוי applies even more so than in the previous cases, because regarding the cases of נשתפה and המיר דתו גברא אידחי קרבן לא אידחי The דיחוי was brought about by the owner who became disqualified but not by the actual Korban.

While regarding the case of הורו בית דין קרבן נמי אידחו The דיחוי was brought about by the actual Korban which became disqualified.
=====

8 *The Gemara concludes, that in this case דיחוי applies even more so than in the previous cases*

Because regarding the cases of נשתפה and המיר דתו גברא אידחי לא אידחי The דיחוי was brought about by the owner who became disqualified but not by the actual Korban

While regarding the case of הורו בית דין קרבן נמי אידחו The דיחוי was brought about by the actual Korban which became disqualified

9 The Mishnah continues
 אמר שמעון בן עזאי
 מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן
 ביום שהושיבו את רבי אליעזר בישיבה
 had a tradition from seventy-two elders that
 on the day they appointed רבי אליעזר the following
 Halachah was taught:
 שכל הזבחים הנאכלין שנזבחו שלא לשמן כשרין
 אלא שלא עלו לבעלים משום חובה
 חוץ מן הפסח ומן החטאת
 All קרבנות that are meant to be eaten, if they were brought
 they remain Kosher, but the owner did not
 fulfill his obligation, with the exception of פסח וחטאת
 which become Pasul.

And as the Mishnah explains
 ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה
 ולא הודו לו חכמים
 only adds that a קרבן עולה which is not meant to be
 eaten, is שלא לשמו פסול, while the חכמים disagree and hold
 that even an כשר לשמו כשר.

9 אמר שמעון בן עזאי
 מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן
 ביום שהושיבו את רבי אליעזר בישיבה
 had a tradition from seventy-two elders
 that on the day they appointed רבי אליעזר
 the following Halachah was taught:

שכל הזבחים הנאכלין
 שנזבחו שלא לשמן
 כשרין
 אלא שלא עלו לבעלים משום חובה
 חוץ מן הפסח ומן החטאת
 All קרבנות that are meant to be eaten,
 if they were brought שלא לשמה they remain Kosher,
 but the owner did not fulfill his obligation,
 with the exception of
 פסח וחטאת which become Pasul

ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה
 ולא הודו לו חכמים
 קרבן עולה only adds that a
 which is not meant to be eaten, is שלא לשמו פסול,
 while the חכמים disagree and hold
 that even an כשר לשמו כשר

10 And the Gemara offers two sources for עזאי בן עזאי's Halachah of

עולה שלא לשמו
פסול

1.

בנין אב

There is a logical comparison to derive from both פסח and חטאת in which עולה is also שלא לשמו פסול; therefore, an עולה is also שלא לשמו פסול

And although פסח and חטאת possess the same חומרא, the stringency of כרת, while עולה does not, בנין אב holds צד כרת לא פריך כרת is not a common factor, because regarding חטאת the כרת applies only to the עבירה, while regarding פסח the כרת applies only to the Korban.

But nevertheless, regarding אשם;

בנין אב holds
אשם שלא לשמו
כשר

And there is no בנין אב from חטאת, because

מה להצד השווה שבהן
שכן ישנן בצבור כביחיד

חטאת and פסח both possess the same חומרא that they are brought by both, individuals and the public, while אשם is brought only by a יחיד but not by the ציבור.

2.

OR

בן עזאי גמרא גמיר לה

הלכה עולה שלא לשמו פסול is through בנין עזאי
למשה מסיני.

10

And the Gemara offers two sources
for עזאי בן עזאי's Halachah of
עולה שלא לשמו פסול

1

בנין אב

From both פסח and חטאת
in which עולה פסול
therefore, an עולה is also
שלא לשמו פסול

Although

כרת, חומרא of פסח and חטאת
while עולה does not?

בנין אב holds

צד כרת לא פריך

כרת is not a common factor,
because regarding חטאת the כרת applies only to the עבירה,
while regarding פסח the כרת applies only to the Korban

But nevertheless, regarding אשם;
בנין אב holds

אשם שלא לשמו כשר

And there is no בנין אב
from חטאת פסח
because

מה להצד השווה שבהן

שכן ישנן בצבור כביחיד

חומרא both possess the same
that they are brought by both,
individuals and the public,
while אשם is brought only by a יחיד
but not by the ציבור

2

בן עזאי גמרא גמיר לה

עולה שלא לשמו פסול is through בנין עזאי
הלכה למשה מסיני